

preek „Machteloosheid en krachtontplooiing der kerk“, op 3 October 1920 in de Schinkelkerk gehouden naar aanleiding van het „Getuigenis“ van de Generale synode der Gereformeerde Kerken in Nederland, ligt nog verscheid in menig geheugen. En nu komt ten overvloede de slang...

Bezwaarden onder de hoorders hebben zich met een klacht tot den kerkeraad en de classis gericht; men heeft in het Ochtendblad van Donderdag het relaas van deze tuchtzaak kunnen lezen. Het slot is, dat de classis zich in een half dozijn categorische vragen tot den beschuldigde heeft gewend. Daarin heet het o.a.: „Bedoelt gij, dat alleen het feit van den zondeval vast staat, of staat evenzeer voor u vast: dat de boom der kennis des goeds en des kwaads een werkelijke door God zelf aangeduide boom is geweest; dat de slang een werkelijke slang is geweest en dat de boom des levens eveneens een werkelijke, door God aangeduide boom is geweest?“

En zoo staat de Amsterdamsche gemeente, temidden van haar strijd om het behoud en de terugwerving van de culturele volksgroepen voor de moeilijkheid, dat zij den man, die misschien nu juist op die volksbestandeelen vat zou blijken te hebben, moet disqualificeeren, omdat hij schijnt te twijfelen aan het bestaan van de baarlijke slang. Het is inderdaad een pijnlijk dilemma. Aanvaardt de Geelkerken de slang, dan verliest hij de cultureelen; verloochent hij de slang, dan wacht hem het lot van ds. Netelenbos. En, van het standpunt der behoudzuchtigen niet ten onrechte; immers kunnen zij, met een variatie op een bekend spreekwoord aanvoeren: Komt men over de slang, dan komt men over den staart.

Vooraf dat laatste bewijst u, dat gij hier met een heuschen Wijze te doen hebt.

Gewoonlijk toch zij — naar een spreekwoord wil — in den staart het venijn.

Maar hij hem zit in den staart de geestigheid.

En overigens — hebt gij het ooit zoo duidelijk hooren uitleggen, wat een „cultuur“mens is?

Een „cultuur“mens is iemand, die niet aanneemt, dat de slang gesproken heeft.

Doch ge raakt pardoos „cultuur“mens af, wanneer ge gelooft, dat de slang wel heeft gesproken.

Om het niet-spreken van de slang draait 's mans heele „cultuur“.

Hoe diep is die „cultuur“!

En hoe breed!

En hoe hoog!

En hoe lang!

Hij raakt in het wond van zijn „cultuur“ niet uitgedwaald.

Daarom komt het niet in hem op, dat er nog een ander cultuurbegrip mogelijk is dan het zijne.

Van een Calvinistische cultuur heeft hij natuurlijk nooit gehoord.

Radio of telefoon?

Over dit onderwerp is men in onze kringen nog niet uitgesproken.

Elke week kan men daarover in onze kerkelijke pers het een en ander lezen.

Een blijk, dat men nog niet tot eenstemmigheid gekomen is.

Toch is eenstemmigheid op dit gebied zeer wenschelijk.

Het gaat hier om de verhouding van de plaatselijke kerk tot een centraal radiostation van een vereniging of een dito station van een kerk, welke uitzendster is voor heel het land.

De particuliere Synode van Noord-Holland heeft het voorstel van de classis Haarlem tot steunverleening aan de kerk van Bloemendaal voor een jaar ter zijde gelegd.

Maar de pennen rusten niet.

Wij ontvingen hierover opnieuw een schrijven. En wel van den volgende inhoud:

Hooggeachte Redacteur,

Met genoegen nam ik kennis van het schrijven door een broeder uit Naaldwijk over de kerktelefoon.

Het stuk is, wat de installatie betreft, op zichzelf volledig, hoewel ik even opmerken wil, dat Naaldwijk niet het eerst deze inrichting heeft. Ik herinner me althans, dat de Geref. Kerk te Urk een half jaar geleden hetzelfde reeds gekregen heeft en hier bij de Geref. Kerk te Zwolle eveneens het plan bestaat voor deze inrichting, welke inderdaad een uitkomst is voor onze thuisblijvende leden.

En nu wat het onderschrift betreft van de redactie, daarover wilde ik gaarne even iets zeggen, omdat hier een misverstand is. Ik begin dan met de vraag: Voor wien is de hierboven bedoelde kerktelefoon bedoeld? Toch alleen voor leden der Geref. Kerk? Deze moeten dan ook al niet te ver van de Kerk verwijderd zijn, anders worden de aanlegkosten (3 gl. per 100 Meter) en nog erger de jaarlijks wederkerende bijdrage aan de Rijkstelefoon weer te hoog!

Dit is nu wat ik bedoel als ik lees in uw blad van 12 Juni, in het onderschrift: „Men zag zich dan ook wel henderd maal bedenken voor men een kerk als radio-uitzendstation voor het geheele land inricht“.

Ziehier, M. de Redacteur, wat ik niet begrijpen kan, dat een dergelijke inrichting verward wordt met een plaatselijke kerktelefoon. De kerktelefoon toch is voor enkelingen en geeft alleen weer wat er in de Kerk te doen is. Doch de radiopreek voor heel een land en daar buiten, er zijn bovendien allerlei lezingen te hooren welke gegeven worden buiten de Kerk.

Van ontzaglijk grooter betekenis dus als ons kerktelefontje in den plaatselijken kring. Met de grootste vrijmoedigheid en kon het zijn met medewerking van alle Gereformeerden, julich ik dan ook alle plan toe, dat in deze richting den laatste tijd werkzaam is, in de hoop dat we spoedig een krachtig zendstation

mogen krijgen, waar elken Zondag weer, of in de week, het evangelie van Jezus Christus het licht-rin wordt ingezonden, gepaard gaande met des Heeren Geest.

U dankend voor de plaatsruimte.

Hoogachtend met br. groete,

W. POST.

Gaarne grijpen we deze gelegenheid aan om ons standpunt te verduidelijken.

Over het financiële argument kunnen we kort zijn. Wanneer er in een plaatselijke kerk een samenwerking is als te Naaldwijk, zullen de financiële bezwaren voor verder af wonenden allicht wegvallen.

Wanneer echter de geachte inzender als bezwaar oppert, dat de telefoon alleen weergeeft, wat er in de kerk te doen is, dan weegt dit ons niet als een bezwaar, maar als een voordeel.

Iedere gemeente heeft haar eigenaardig karakter, haar eigenaardige behoeften.

Daarmee houdt de preek, als zij goed is, rekening.

Daarop is ook het gebed gestemd.

Een zieke kan door de telefoon het gebed, dat de dominee voor hem opzendt, vernemen en meebidden.

De thuiszittenden kunnen geheel met de gemeente in haar samenkomsten meeleven.

Een preek, die voor alle plaatsen in het land moet dienen, kan nooit met de persoonlijke eischen en nooden rekening houden.

Op den duur bevredigt ze niet.

God heeft ons aan onze omgeving gebonden.

En Zijn bestel is niet op te heffen.

Preken, die bestemd zijn voor het heel land, zijn gebrekkige hulpmiddelen.

De preek voor de eigen plaatselijke kerk is het middel.

En daarenboven ligt het nooit op den weg der kerken om de menschen in de gelegenheid te stellen lezingen door de radio te hooren.

Zulke lezingen kunnen hoogst nuttig zijn.

Maar kerkelijk zijn ze niet.

En de kerk heeft zich alleen bezig te houden met kerkelijke zaken.

Gaarne bevelen we een krachtig centraal radio-uitzendstation van lezingen en toespraken in Gereformeerden geest aan.

Daarin heeft echter de kerk niet te voorzien.

Dat ligt buiten haar bevoegdheid.

HEPP.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

Verzekerdheid.

Lidmaat heb ik een tweetal vragen van praktischen aard te beantwoorden.

De eerste is, „of ieder geloovige, vroeg of laat, voor zijn alerven, voor zichzelf volkomen zekerheid ontvangt van zijn staat voor God, al ontbreekt hem ook de vrijmoedigheid om dat voor anderen uit te spreken“.

Deze vraag beantwoord ik gaarne, vooral omdat ze, gelijk het schrijven van de inzenderster me recht geeft te veronderstellen, niet in het afgetrokken gesteld wordt, maar opkwam uit ernstige bekommernis over eigen staat. En zoo: met toepassing op ons-zelf, moeten we bezig zijn met de dingen die de Heere ons in zijn Woord tot zaligheid openbaart.

Doch daarbij moeten we dan toezien, dat we ons de vragen zoo stellen, dat het antwoord, onder den zegen des Heeren, praktisch nut voor ons afwerpen, dat het ons verder brengen kan.

Intusschen daarop kom ik straks nog terug.

Eerst ga ik de vraag beantwoorden.

Maar bedoeling is, te weten, of het een vaste wet, of het een regel zonder uitzondering is, dat een wedergeborene — want in dien ruimen zin zal hier het woord „geloovige“ bedoeld zijn, en dan zoo, dat niet aan jonge kinderen, maar aan volwassenen gedacht is — in dit leven komt tot volle verzekerdheid van zijn rechtvaardiging voor God en van zijn nanneming tot Gods kind.

Op deze vraag nu geven Gods Woord en de ervaring ons stellig geen bevestigend antwoord. Ook niet, om me nu daartoe alleen te bepalen, — de onderscheiding is niet overbodig — ten aanzien van de geloovigen des Nieuwen Verbonds.

Aergens in de Schrift des N. Testaments vinden we een woord, dat dit buiten allen twijfel stelt. En wat de Schrift ons niet duidelijk als vasten regel openbaart, mogen wij niet als zoodanig laten gelden.

En de ervaring is daarmee in overeenstemming.

De voorbeelden van geloovigen, in wier belijdenis en godzaligen wandel het goud van zaligmakende genade: in geloof, in liefde, in gehoorzaamheid, in zelfverloochening en kruisiging des vleesches, zichtbaar blonk voor allen die hen kenden, en die toch tot in hun stervensuren toe, tot de verzekerdheid van Christus' eigendom te zijn niet kwamen, zijn waarlijk niet zoo zeldzaam.

Ik meen daarom de vraag onzer inzenderster gerust ontkennend te mogen beantwoorden.

Doch nu kom ik terug op wat ik daar straks zeide van de wijze waarop we ons dergelijke vragen moeten stellen.

Want het schijnt me, dat onze lezeres aan het antwoord op de zoo gestelde vraag voor zich zelf weinig heeft. Voor haar eigen verzekerdheid zal ze er niets mee vorderen.

Zou ze er niet mee vorderen, zoo het bevestigend luidde. En zal ze er niet mee vorderen nu het ontkennend luidt?

Zeker, in 't eerste geval zou het haar kunnen bemoeiden. Maar 't zou haar evengoed kunnen verlokken tot valsche gerustheid en tot geestelijke traagheid. En nu, in het tweede geval, kan het haar daartoe evenzeer verleiden.

Het zou haar kunnen verleiden, om tot zichzelf te

zeggen, dat, zoo het geen vaste regel is, dat een geloovige voor zijn dood tot verzekerdheid komt, ze zich dan over 't gemis dier verzekerdheid niet behoef te verontrusten.

Want het is niets ongewoons, dat de vijand onzer ziel op dergelijke wijze van eenige waarheid strikken maakt om onze ziel in te vangen en op te houden.

'k Leg hier te meer nadruk op, wijl de vraag, gelijk zo gesteld werd, zoo passief, zoo lijdelijk klinkt.

En dat is 'nu juist, waarop ik de aandacht wilde vestigen.

Laten we haar liever anders, laten we haar meer actief stellen. Zoo: kan een geloovige in dit leven tot verzekerdheid van zijn genadestaad komen?

Bij het antwoord op deze vraag heeft een bekommernis van ziel belang.

En, gelukkig, daarop kan het antwoord bevestigend luiden.

Het Evangelie geeft het — ik zou haast zeggen: op elke bladzijde.

Het zegt, dat wie Christus Jezus heeft aangenomen, macht heeft ontvangen een kind Gods te worden; dat de geloovigen ontvangen hebben den Geest der aanneming tot kinderen; dat ze door dien Geest verzegeld zijn tot op dien dag hunner verlossing; en dat die Geest met hún geest getuigt, dat ze kinderen Gods zijn.

Het vermaant hen, zich te benaastigen tot de volle verzekerdheid der hope, tot het einde toe; en dat ze hunne roeping en verkiezing vast zullen maken. En zelf komt het hun daarbij te hulp, door hen te verzekeren, dat God de zonden vergeeft aan wie ze voor Hem belijdt; dat wie in Christus Jezus geloofd de verlossing deelachtig is door zijn bloed, n.l. de vergeving der misdaden; en dat allen die gelooven kinderen Gods zijn en het eeuwige leven hebben.

Zoo zegt de Heere niet alleen in zijn Woord, dat verzekerdheid voor zijn kind mogelijk is en dat Hij het die géven wil, maar toont Hij ook, welk een lust Hij er in heeft ze zijn volk te schenken, en hoe Hij arbeid om ze hundeelachtig te maken. Want zijn betuiging en zijn verzekering — dat is de arbeid zijner liefde.

En zoo is dit dan de slotsom, dat een geloovige stellig verzekerd wordt van zijn genadestaad, als hij maar — genoeg geloovige is. Ik bedoel: als zijn geloof maar krachtig gehoez is, om het Woord, om de belofte, om de verzekering van zijn God aan te grijpen, vast te houden en er in te rusten.

Laat daarom al wie in oprichte bekommernis leeft over zijn staat — dat wil ook zeggen, en allereerst zeggen: over zijn zonde en zijn innerlijke verdorvenheid — hooren naar wat de Heere zegt in zijn Woord, en bidden om sterking van zijn geloof, om dat Woord van zijn God in zijn waarachtigheid ook voor eigen ziel te laten gelden.

Het Woord, het Woord — altoos weer het Woord!

V.

E.S. De tweede vraag van dezelfde inzenderster, zoo de Heere wil, in het eerstvolgende nummer.

OPVOEDING EN ONDERWIJS.

De Roomschen en de Vaderlandsche geschiedenis.

II.

Wanneer we thans enkele opmerkingen maken over hetgeen door „Canite Tuba“ werd gezegd, dan willen we dat ook werkelijk beschouwd zien als „enkele opmerkingen“. Het onderwerp op zichzelf zou rijk genoeg zijn, om er eenige artikelen aan te wijden. Maar er zijn twee redenen, waarom we het ditmaal bij enkele notities laten. Dat is in de eerste plaats, wijl de vacantie nadert, en tijdens de weken, dat ons blad in halve grootte verschijnt, door ondergeteekende niet zal worden geschreven. En dat is ten tweede, wijl we toch over dit onderwerp nog meer hopen te handelen, want de schrijver „Canite Tuba“ blijkt nog niet uitgepraat. Laten we er dan op wachten, dat hij klaar is.

Maar reeds nu meenen we toch het volgende te mogen doen opmerken.

Wanneer ik een onverdaacht Roomsche getuige laat spreken, n.l. Pater de Groot, S.J., die een „Handleiding bij het Katholiek Godsdiensonderwijs“ uitgaf, dan krijg ik het volgende te hooren:

„An wettin, die door de burgerlijke overheid zijn uitgevaardigd, maar strijden tegen de wetten Gods, mag men niet gehoorzamen. Waar de overheid de verordeningen Gods overtreedt, handelt zij niet als zijn plaatsbekleedster, en kan derhalve geen aanspraak maken op onderwerping van den kant der burgers. Oordeelt zelf, of het billijk is in de ogen van God, U meer te gehoorzamen dan God, zeiden Petrus en Johannes tot den Hoogen Raad der Joden, die hun de prediking van Jezus' leer wilde verbieden. (Hand. 4:19.) Nochtan echter mag het verzet tegen onrechtvaardige wetten zoover gaan, dat men de overheid ook in die zaken, welke niet indruischen tegen de wetten Gods, de gehoorzaamheid opzegt. Oproer en opstand zijn altijd verboden.“ (3e druk pag. 258.)

Wanneer dit juist is — en geen enkel goed katholiek zal daaraan twijfelen — dan zou ik willen vragen: hoe heeft dan een volk te handelen, indien de overheid de lieden voor de kens stelt: „sterven of zondigen tegen datgene, wat gij naar Gods Woord en uw conscientie kent als het gebod Gods?“ Wanneer dan een volk weigert te gehoorzamen — en dat consequent doet, door zich te verdedigen, indien de dienaren van de overheid komen om te dooden — is dat dan revolutie? Is het nooit tot Canite Tuba doorgedrongen, dat de gereformeerde vaderen niet anders konden dan weigeren te gehoorzamen aan het gezag van Philips, en is het nimmer hem duidelijk geworden, dat in dien tijd er tenslotte maar één wet was, en wel deze: „Wees Roomsche — of sterf!“

En dan lees ik bij pater de Groot ook dit: (pag. 217): men is verplicht de juiste uitspraken van het geweten te volgen. Doet men het niet, dan overtreedt men wilens en wetens een gebod.“

Maar wanneer nu onze vaderen, naar het woord van God, liever wilden, dat Gods Woord richting

gaf aan het — wanneer sprak in het — aan God alle — de kerk, die — en tegen die — gehoorzaamheid — van de geloof — daad of niet — Maar we — aan de Roc — Zeker, he — of afwerpen. — Maar het — aan den ko — volk eischt, — godsdienst, — brand, an — werkelijk — „wettig ge — stond de — den wetten — beliep met — al de wetten — inzake de — van den Pa — En dan ze — de leer: „n — En we be — te gaan. — De houdin — Eilischen K — gen. Daar w — welke Dr de — scheen daar — schen in di

Er zouden Werkelijk er — lijk gezag v — het gemakke — zag te knott — van Frankrij — denaars van — kunnen getu — Maar we — dingen ingaa — Enkele vrs — En dan vr — die zoo spee — wil gaan, al — van deze la — de martelars — hij heeft het — Ja zeker — praten over — sen, en hun — overgeven? — Spanje? En — dreigde voor — Oranje niet — ning, zoolan — kon denken? — het waagdel — De graven v — bewezen vor — derwijzer da —

Want het v — dat Philips — de Groot: — „Daar ech — bevolking is — te voorkome — de staat ool — oefening van — valsche is de — onderdrukkin — hun het gen — zien ontrekt — Dat hadde — Maar miss — de nieuwere — leiding op d — den Zwijger — de kerk, noe — in hetgeen — burgers niet — kerk. En da — den vijand v — nu onjuist ge — gansch verke — hetgeen de — geholpen doe — beter wisten — Zwijger, die — gerde, zoos — conscientie i — Groot verder

We merke — punt: zal de — dan neen? I — er een van — schooning, d — ging doen, e — had uit te — protestantsch — swaarden, al — wil weten. — Zie, wann — wordt veel — ook eeriijk: — Laat men — kant was, e — opvatting hu — bewaard te — — van een i — — en waarb — ook van uw — schendt.... — Opvoeding — En dat is